

РЕШЕНИЕ

№ 237

гр. Бургас, 21.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, II ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на дванадесети октомври през две хиляди
двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Росица Ж. Темелкова
Членове: Таня Т. Русева Маркова
Елеонора С. Кралева

при участието на секретаря Стойка Д. Вълкова
като разгледа докладваното от Елеонора С. Кралева Въззивно гражданско
дело № 20212100501439 по описа за 2021 година

Производството по делото по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Бургаският окръжен съд е сезиран с **въззивна жалба от Застрахователна компания „УНИКА“ АД**, ЕИК 040451865, със седалище и адрес на управление гр.София, бул.“Тодор Александров“ № 18, представлявано от изпълнителните директори Димитър Тонев и Николай Генчев, подадена чрез пълномощник юрк.Пашов, **против Решение № 260712 от 14.05.2021 г.**, постановено по гр.д.№ 6369/2020 г. по описа на РС-Бургас, с което ЗК „УНИКА“ АД е осъдена на основание чл.79, ал.1 ЗЗД, вр. чл.435, чл.429 и чл.431 КЗ, както и чл.86, ал.1 ЗЗД, да заплати на „ТОДОР ТРАНС“ ЕООД, ЕИК 204706211, със седалище и адрес на управление гр.Бургас, ж.к.“Изгрев“, бл.21, вх.4, ет.1, ап.2, представлявано от Тодор Николов, сумата от **1250 лв.** – частична претенция, чийто пълен размер възлиза на 16000 лв., представляваща застрахователно обезщетение, дължимо по сключен между страните застрахователен договор „Отговорност на автомобилния превозвач“, съгласно полица 17019400660/13.11.2017 г., за имуществени вреди, причинени на трето лице – товарополучател при осъществяван на 25.10.2018 г. от ищеца автомобилен превоз на товари, за които последният е удовлетворил увреденото лице, ведно с мораторна лихва в размер на **178.82 лв.**, начислена върху частичното застрахователно обезщетение, за периода от 18.05.2019 г. до 13.10.2020 г. и законната лихва, начиная от 14.10.2020 г. до окончателното плащане, като е отхвърлен иска за мораторна лихва за горницата над

уважения до пълния предявен размер от 199.17 лв., касаеща периода от 29.10.2018 г. до 17.05.2019 г. С решението ЗК „УНИКА” АД е осъдена да заплати на „ТОДОР ТРАНС“ ЕООД и сумата от 94.89 лв. за разноски по делото.

Въззивникът изразява недоволство от първоинстанционното решение, като счита същото за неправилно, незаконосъобразно и необосновано, както и за частично недопустимо. Излагат се подробни доводи по приложението на чл.435 КЗ и се цитира съдебна практика на ВКС, като се счита, че в случая по делото няма нито едно писмено доказателство, а само твърдения за извършено прихващане на насрещни вземания между спедитора и ищеца, по силата на което се е погасило задължението на последния. В тази връзка се счита за неправилен и в противоречие на доказателства извода на съда, че ищецът „косвено“ е удовлетворил собственика чрез извършеното плащане на спедитора, като се излагат подробни съображения и за отношенията по спедиционния договор. Счита се, че застрахованото лице има право да търси обезщетение от застрахователя само, когато е овъзмездило своя съдоговорител за вредите, причинени от неизпълнението на превозния договор, съгласно чл.435 КЗ, поради което и при липса на тези предпоставки главният иск и акцесорните такива се явяват неоснователни. Сочи се също, че съгласно чл.32 от Конвенцията за CMR, исковете, свързани с превози се погасяват с изтичането на едногодишен давностен срок, в който следва да се уредят претенциите, възникнали при условията на Конвенцията, като в случая този срок е изтекъл. Счита се за недоказан по делото и размера на вредите, поради липсата на доказателства, от които да е видно кога и какви липси от товара са установени, за което също се излагат подробни съображения в жалбата. Според въззивника, в случая са налице и предпоставките по чл.403, ал.4 ЗК за отказ да се плати обезщетение, за което се излагат доводи, както и аргументи за неправилност на извода на съда за неприложимост на т.3.15, вр. т.23.4 от ОУ, като се счита, че ищецът сам се е поставил в потенциално рискова ситуация и неговото поведение се характеризира като груба небрежност. Оспорват се като неправилни и изводите на съда относно началния момент на дължимост на лихвата, за което също са наведени аргументи. Счита се, че решението е недопустимо в частта, с която съдът е определил размера на общата дължима сума, тъй като същият е компетентен да се произнесе единствено по частичната претенция, с която е сезиран. Моли въззивния съд да отмени решението на БРС в обжалвана част и да се отхвърлят исковете. Не се правят доказателствени искания. Претендира се присъждане на разноските за двете съдебни инстанции.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК е **постъпил писмен отговор от въззиваемата страна „Тодор Транс“ ЕООД**, подаден чрез пълномощник адв.Мънкова, с който въззивната жалба се оспорва като неоснователна, за което се излагат съображения. Моли въззивния съд да потвърди обжалваното решение като правилно и законосъобразно. Не се правят доказателствени искания. Претендира се присъждане на разноските по делото.

Въззивната жалба е подадена в законоустановения срок от лице, което има правен интерес от обжалването и отговаря на изискванията на чл.259 и сл. ГПК, поради което съдът я намира за допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Бургаският окръжен съд, като взе предвид твърденията на страните, събраните по делото доказателства и въз основа на приложимите разпоредби на закона, намира за установено следното:

Пред Районен съд – гр.Бургас е предявен иск с правно основание чл.435 КЗ и акцесорна претенция по чл.86, ал.1 ЗЗД, за осъждане на ответника ЗК „УНИКА“ АД да заплати на ищеца „Тодор Транс“ ЕООД сумата от 1250 лв., предявена като частичен иск от 16 000 лв., представляваща застрахователно обезщетение, дължимо по сключен между страните застрахователен договор „Отговорност на автомобилния превозвач“, съгласно полица № 17019400660/13.11.2017 г., за имуществени вреди, причинени на трето лице – товарополучател при осъществяван на 25.10.2018 г. от ищеца автомобилен превоз на товари, за които последният е удовлетворил увреденото лице, както и сумата от 199.17 лв., представляваща мораторна лихва върху частично претендираното застрахователно обезщетение, начислена за периода от 29.10.2018 г. до 13.10.2020 г., ведно със законната лихва от подаване на исковата молба – 14.10.2020 г. до окончателното плащане.

В исковата молба са изложени твърдения, че ищцовото дружество извършва международен автомобилен превоз на товари и съгласно договор-заявка със спедитора LKW WALTER е превозвал товар от Германия (гр.Сонеберг) до Великобритания (гр.Брадфорд) с получател на стоката SIMBA SMOBY TOYS UK LTD. Твърди се, че на 25.10.2018 г., късния следобед, водачът Т. Н. е паркирал за дневна пауза управлявания от него товарен автомобил с рег.№ ***** и полуремарке с рег.№ *****, на паркинг пред входа на противопожарната служба, в района на Уейкфийлд, Великобритания, като паркингът бил безопасен, осветен и охраняем с видеонаблюдение. Водачът ношувал вътре в камиона, но около 03.00 часа през нощта (вече 26.10.2018 г.) установил, че брезентът на ремаркетото е срязан и от него са откраднати кашони от превозвания товар, при което незабавно уведомил местната полиция и било образувано полицейско производство за престъпление от общ характер в полицията в Уест Йоркшир. Собственикът на товара бил обезщетен от спедитора за настъпилата имуществена вреда, вследствие на което с фактура на спедитора е било спряно плащането на превоза към ищеца в размер на 10604.16 евро, като по този начин била реализирана отговорността на превозвача за претърпените загуби. Ищецът уведомил застрахователя ЗК „Уника“ АД за настъпилото застрахователно събитие, но ответникът отказал да изплати дължимото застрахователно обезщетение, позовавайки се на т.3.15 от ОУ.

С допълнителна молба е уточнено от ищеца, че нанесените вреди по процесния това са на стойност от 7755.90 евро, които са възстановени на собственика на товара от страна на спедитора, а последния е прихванал сумата от дължимото плащане към ищеца-превозвач.

В депозирания в срока по чл.131 ГПК писмен отговор ответникът е оспорил предявения иск като неоснователен и по размер. Посочил е, че по делото не е представено доказателство, че ищецът е заплатил обезщетение на увреденото лице съгласно чл.435 КЗ, като липсват доказателства за извършено прихващане между ищеца и спедитора. Оспорил е вида, количеството и размера на вредите, като не ставало ясно каква част от това е била

открадната. Твърди, че е налице основание за отказ да се изплати застрахователно обезщетение на основание чл.403, ал.4 КЗ, тъй като ищецът не е уведомил своевременно застрахователя с цел да му попречи да установи обстоятелствата, при които е настъпило събитието. Твърди, че е налице основание за отказ и по т.3.15 вр. с т.23.4 от ОУ към договора за застраховка, тъй като водачът на камиона е паркирал неподходящ паркинг и сам се е поставил в потенциално рискова ситуация, като поведението му се характеризира като „груба небрежност“, даваща право на застрахователя да откаже на основание т.3.14 ОУ. Ответникът е направил и възражение за изтекла погасителна давност на основание чл.32 от Конвенция за договора за международен автомобилен превоз (CMR).

За установяване на твърденията и на възраженията си ищецът е ангажирал писмени и гласни доказателства. Ответникът е ангажирал писмени доказателства.

С обжалваното решение, районният съд е приел, че към датата на възникване на застрахователното събитие страните са били обвързани от валидно застрахователно правоотношение, по силата на договор за имуществена застраховка „Отговорност на автомобилния превозвач“. Прието е за установено и настъпването на застрахователно събитие, което не попада в изключените рискове по т.3.15 от ОУ, като за неоснователно е счтено възражението на ответникъ за отказ на това основание, тъй като по делото не са събрани доказателства в подобна насока, а напротив – превозното средство не е било оставено без надзор (водачът се е намирал в кабината) и е било заключено, поради което за застрахования не е било налице задължение да го оставя за престой на охраняем паркинг, неизпълнението на което задължение да обоснове валиден отказ за изплащане на застрахователно обезщетение. Поради това е прието, че процесното застрахователно събитие е сред покритите рискове по т.1.1 от ОУ и ответникът е дължал обезщетяване на ищеца в определения срок. Съдът е приел за установено и обстоятелството, че превозвачът „Тодор транс“ ЕООД, макар и косвено, е удовлетворил увреденото лице – товарособственик чрез заплащане на обезщетение от страна на спедитора, който пък от своя страна е удържал дължимото превозно навло до размера на заплатеното, поради което съгласно чл.435 КЗ е легитимиран да получи застрахователното обезщетение, което следва да е в размер на заплатеното такова на увреденото лице и е в рамките на застрахователната сума. По тези мотиви БРС е уважил предявения главен иск като основателен в претендирания размер. С оглед основателността на главния иск, съдът е приел за основателна и акцесорната претенция по чл.86, ал.1 ЗЗД, за лихва за забава върху дължимото обезщетение за периода от изтичане на 15-дневния срок за плащане, считано от представяне на изисканите документи – от 18.05.2019 г. до деня, предхождащ предявяване на иска – 13.10.2020 г., като е уважил претенцията в размер на 178.82 лв. За горницата над този размер до пълния предявен размер и за периода от 29.10.2018 г. до 17.05.2019 г. искът за мораторна лихва е отхвърлен като неоснователен. На ищеца е присъдена и законната лихва върху застрахователното обезщетение за периода от подаване на исковата молба – 14.10.2020 г. до окончателното плащане.

Съгласно разпоредбата на чл.269 ГПК, въззивният съд се произнася служебно по

валидността на решението, по допустимостта му – в обжалваната част, а по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата, т.е. правилността на първоинстанционното решение се проверява само в рамките на наведените оплаквания. При тази служебна проверка, Бургаският окръжен съд намира обжалваното решение за валиден и допустим съдебен акт, липсват нарушения на императивни материалноправни норми. Не е налице твърдяната от въззивника недопустимост на първоинстанционното решение, тъй като районният съд се е произнесъл по предявения иск и в рамките на заявеното искане, поради което възраженията в тази насока са неоснователни.

След самостоятелна преценка на събраните по делото доказателства и като съобрази приложимите разпоредбите на закона, БОС намира въззивната жалба за неоснователна, като изцяло споделя окончателните правни изводи на районния съд и счита, че решението му следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

Въззивният съд намира, че фактическата обстановка по делото се установява такава, каквато е изложена в обжалваното решение и по нея не е налице спор между страните, поради което не следва събраните по делото доказателства отново да се описват и от въззивния съд. Районният съд е съобразил и анализирал всички относими и допустими доказателства, въз основа на които е достигнал до правилни изводи относно това какви релевантни за спора факти и обстоятелства се установяват с тях. Във въззивното производство не са ангажирани доказателства, които да променят приетата и изяснена от първата инстанция фактическа обстановка, поради което, настоящият съд я възприема изцяло и препраща към нея на основание чл.272 ГПК, като не е необходимо същата да се преповтаря и в настоящото решение.

Въззивната инстанция напълно споделя и решаващите мотиви и изводи на районния съд за основателност на предявения иск по чл.435 КЗ и за липса на основания за отказ да се плати застрахователното обезщетение, които са формирани въз основа на установената по делото фактическа обстановка. Въззивния съд намира тези изводи на БРС за правилни и в съответствие със закона, поради което препраща към мотивите на обжалваното решение на основание чл.272 ГПК и по този начин същите стават част и от въззивното решение.

По изложените във въззивната жалба доводи и в допълнение към съображенията на районния съд, следва да се отбележи следното:

Съгласно нормата на чл.435 КЗ, ако е удовлетворил увреденото лице, застрахованият има право да получи от застрахователя застрахователното обезщетение в рамките на застрахователната сума и на покритието по застрахователния договор. За да бъде уважен предявеният иск следва да са налице следните кумулативни предпоставки: наличие на валидно възникнало застрахователно правоотношение по застраховка за отговорност на превозвача на товари с покритие към на датата на настъпване на събитието; извършване на превоз на застрахованото имущество; настъпване на застрахователно събитие при превоза на стоките, от което е последвала отговорността на превозвача за вреди; удовлетворяване на увреденото лице от страна на превозвача.

В настоящия случай, всички посочени по-горе предпоставки са налице, както

правилно е преценено и от районния съд. Безспорно е по делото, че между страните е сключен договор за застраховка „отговорност на автомобилен превозвач“ по процесната застрахователна полица, в която е посочено и превозното средство, с което е извършван превоза. Установено е, че ищецът е извършил превоз на стоки по договор за международен автомобилен превоз на стоки, уреден от Конвенция за договора за международен автомобилен превоз (CMR). Не се спори също, че по време на превоза, на 26.10.2018 г., е настъпило процесното застрахователно събитие – кражба на част от стоката от камиона – 56 кашона играчки, установено от представените полицейски доклади на британската полиция. В случая, удовлетворяването на собственика на товара за липсващата стока, поради кражбата, е опосредено, доколкото собственикът на стоката SIMBA SMOBY TOYS UK LTD е бил обезщетен за вредите от спедитора LKW WALTER със сумата от 7755.90 лв., видно от представените по делото фактура и разписка, а след това спедиторът е прихванал платеното обезщетение от дължимото към ищеца превозно възнаграждение, видно от представените фактури за удържани суми. С оглед на горните факти, съдът намира за доказано по делото какви липси от товара са установени и размера на вредите, както и наличието на предпоставките по чл.435 КЗ, поради което изложените в този смисъл възражения в жалбата са неоснователни. А развитите от въззивника доводите относно спедиционния договор нямат отношение към застрахователния договор, поради което са неотносими към настоящия спор.

След заплащане на сумата за обезщетяване на причинените по време на превоза вреди ищецът е поискал от ответното дружество да му изплати застрахователното обезщетение. На 18.05.2019 г. ищецът е представил на застрахователя всички изискани от него документи, който на 17.05.2019 г. го уведомил, че не са налице основания за изплащане на застрахователно обезщетение, позовавайки се на т.3.15 от ОУ към застрахователния договор.

Настоящата инстанция намира за неоснователно възражението на въззивника за наличие на основание за изключване отговорността на застрахователя в хипотезата на т.3.15 от ОУ, според която застрахователят не покрива отговорността на превозвача при кражба, извършена от оставено без надзор превозно средство, докато е под грижата и отговорността на застрахования, освен ако кражбата е била извършена от заключено и обезопасено превозно средство в района на охраняем паркинг. В същата клауза е дадено определение за „охраняем паркинг“ – специално организирано място за паркиране на товарни превозни средства, снабдено с необходимите обозначителни знаци, ограждения, осветление и денонощна охрана.

Действително, в случая не се спори, че паркингът, на който водачът е паркирал товарния автомобил, за да ношува, не е охраняем по смисъла на т.3.15 от ОУ. Настоящият съд намира обаче, че от значение за изхода на спора е обстоятелството дали кражбата е била извършена от превозно средство, оставено без надзор, каквото е изискването по ОУ.

Въззивният съд намира, че в случая не се касае за кражба от превозно средство, оставено без надзор. С оглед доказателствата по делото, не може да се приеме, че

процесният товарен автомобил е бил оставен без надзор, тъй като по време на престоя му на паркинга, водачът е бил в камиона и не го е напускал. Шофьорът е нощувал заедно с приятелката си в кабината на камиона, а вратите на ремаркетото са били заключени. Това се установява от показанията на св.Димова, които съдът намира за обективни и не се опровергават от други доказателства по делото. Физическото присъствие на шофьора в камиона, дори и същият да е спял в него, е достатъчно и изключва хипотезата на „оставено без надзор превозно средство“. Ето защо, не е налице основание за отказ по чл.3.15 от ОУ, поради което възраженията на въззивника в този смисъл са неоснователни.

Съдът намира за неоснователно и възражението в жалбата за наличие на „груба небрежност“ като основание за отказ по т.3.14 от ОУ, според която застраховката не покрива отговорността на превозвача, причинена от или вследствие на измама, умишлени действия, бездействия или груба небрежност от страна на застрахования, на неговите служители или други лица, чийто услуги са ползвани за извършване на превоза.

От установените по делото факти не може да се направи извод за проявена от ищеца-превозвач или от негови служители груба небрежност, която да е довела до кражбата на стоки от превозното средство. Не може да се приеме, че само заради паркирането на товарния автомобил на неохраняем паркинг е налице проява на груба небрежност, при положение, че превозното средство е било заключено и товарът е бил обезопасен, водачът е бил в кабината и не е напускал превозното средство, които обстоятелства не се оспорват от застрахователя. При тези обстоятелства е видно, че в случая, водачът на превозното средство е направил всичко необходимо за да опази товара и поведението му не може да бъде квалифицирано като груба небрежност, поради което доводите на въззивника в този смисъл са неоснователни. Не се споделят от съда и доводите на въззивника, че проява на груба небрежност е неизпълнението от превозвача на дадените му указания в заявката на спедитора, че за предотвратяване на щети и кражби трябва да спира единствено на охраняем паркинг и камионът трябва да бъде специално осигурен срещу кражба. Тези доводи също са неоснователни, тъй като указанията на спедитора не са част от застрахователния договор и в случая не се касае за неизпълнение на задължение по застрахователния договор, като поставените изисквания по превозния договор са неотнормирани в отношенията между застрахования и застрахователя. Освен това, неизпълнението на изискването да се спира само на охраняем паркинг не е проява на груба небрежност, тъй като същата представлява неполагането на грижа, която и най-небрежният би положил за своите работи, а настоящият случай не е такъв. Както бе посочено по-горе, водачът на товарния автомобил е положил дължимата грижа да опази превозното средство и товара от посегателства. Ето защо, не е налице и основанието за изключване отговорността на застрахователя по т.3.14 от ОУ към договора за застраховка.

Неоснователни са и доводите на въззивника за наличие на основание за отказ по чл.403, ал.4 КЗ, съгласно който застрахователят има право да откаже плащането, ако нито застрахованият или застраховащият, нито третото лице по ал.3 са изпълнили задълженията си в сроковете по ал.1 и ал.2 с цел да се попречи на застрахователя да установи

обстоятелствата, при които е настъпило събитието, или неизпълнението е направило невъзможно установяването им от застрахователя. Съгласно т.30 от ОУ, застрахованият е длъжен незабавно, но не по-късно от 3 дни от узнаването, да уведоми застрахователя, като по т.30.3 от ОУ – при кражба чрез взлом или грабеж срокът за уведомяване е 24 часа от узнаването, като спрямо застрахователя този срок тече само през работни дни. В случая, макар и по делото да липсват данни кога ищецът е уведомил застрахователя за настъпването на застрахователното събитие и дори да се приеме, че уведомяването не е станало в посочения в ОУ срок, от събраните доказателства не е установено това да е станало с цел да се попречи на застрахователя да извърши проверка на обстоятелствата, при които е настъпило събитието. Такива доказателства не са ангажирани от ответника, поради което щом като не е налице визираното в закона изискване за цел и не е установено подобно поведение на ищеца, не е налице и основанието по чл.403, ал.4 КЗ за отказ да се плати застрахователното обезщетение.

Предвид изложените съображения, въззивният съд намира, че в случая не са налице основания за изключване отговорността на застрахователя, поради което същият следва да заплати на ищеца застрахователно обезщетение в претендирания размер от 1250 евро, заявени като частична претенция. В тази връзка, съдът намира за неоснователно възражението на ответника за погасяване по давност на исковата претенция. В случая въззивникът неоснователно се позовава на погасителната давност, предвидена в чл.32 от Конвенцията за CMR, тъй като същата е неотносима в отношенията между застрахователя и застрахования. За давността за вземането по чл.435 КЗ се прилага правилото на чл.378, ал.5 КЗ, съгласно който вземането се погасява в 5-годишен срок от плащането на обезщетение от застрахования на увреденото лице, а не от момента на настъпване на застрахователното събитие. В случая, към датата на подаване на исковата молба не е изтекла приложимата петгодишна давност по чл.378, ал.5 КЗ, поради което вземането не е погасено и е дължимо. Ето защо, предявеният иск по чл.435 КЗ е основателен и правилно е уважен от районния съд. Обезщетението се дължи ведно със законната лихва от подаване на исковата молба – 14.10.2020 г. до окончателното му плащане.

С оглед основателността на главния иск, основателна е и акцесорната претенция за лихва за забава, която в случая съгласно чл.409, вр. чл.405 и чл.378, ал.5 КЗ в случая се дължи за периода от 18.05.2019 г. до 13.10.2020 г. и възлиза в размер на 178.82 лв., изчислен по реда на чл.162 ГПК. Ето защо, искът по чл.86, ал.1 ЗЗД е основателен и доказан до този размер, както правилно е приел и районния съд.

Предвид изложените съображения, БОС намира въззивната жалба за неоснователна, а поради съвпадане изцяло на изводите на настоящата инстанция с тези на районния съд, постановеното от БРС решение следва да бъде потвърдено като правилно и и законосъобразно.

Предвид изхода на спора и направените от двете страни искания за разноси, съдът намира, че на въззивника такива не му се следват, предвид неоснователността на въззивната му жалба, като на основание чл.78, ал.3 ГПК същият следва да заплати на въззиваемата

страна направените пред настоящата инстанция разноски от 600 лв. за платено адвокатско възнаграждение.

Мотивиран от горното, Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260712 от 14.05.2021 г., постановено по гр.д.№ 6369/2020 г. по описа на РС-Бургас.

ОСЪЖДА Застрахователна компания „УНИКА“ АД, ЕИК 040451865, със седалище и адрес на управление гр.София, бул.“Тодор Александров“ № 18, представлявано от изпълнителните директори Димитър Тонев и Николай Генчев, да заплати на „ТОДОР ТРАНС“ ЕООД, ЕИК 204706211, със седалище и адрес на управление гр.Бургас, ж.к.“Изгрев“, бл.21, вх.4, ет.1, ап.2, представлявано от Тодор Николов, сумата от **600 лв.** (шестстотин лева) за направените разноски във въззивното производство пред БОС.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване (чл.280, ал.3, т.1).

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____